ALEXEI CHIRDEACHIN
NICANOR BABÂRĂ

Academia de Studii Economice
din Moldova
Universitatea de Stat
din Moldova (Chişinău)

STUDIUL ACUSTIC AL UNITĂȚII CONSONANTICE COMPUSE PREPALATALE SONORE ÎN LIMBA ENGLEZĂ (prin prisma materialului celei române)

Abstract

In this article there is touched upon the acoustic aspect of the voiced pre-palatal compound consonantal unit in English, which is represented by the affricate /ʤ/ as regarded through its Romanian counterpart. Such characteristics as frequency, length, basic tone, intensity and formants are examined.

După cum se ştie, o limbă străină se învaţă mai calitativ prin prisma celei materne, deoarece comparaţia limbilor scoate la iveală trăsăturile lor care rămân neobservate în condiţiile unei analize descriptive. În acest context, în lucrarea de faţă ne propunem drept scop studierea parametrilor acustici ai unităţii consonantice compuse prepalatale sonore (în continuare UCCPPA$_{son}$), reprezentată prin africata /ʤ/, în limba engleza prin prisma corespondentului ei din cea română. În procesul cercetărilor experimentale asupra sunetului în cauză în baza cuvintelor româneşti *dra**g**i* şi ***g**ip* şi a corespondentelor engleze ale acestora în ce priveşte învelişul sonor *drud**ge*** şi ***g**ip* (la experiment au participat câte 2 subiecţi, reprezentanţi ai fiecărei limbi), efectuate în Laboratorul de Fonetică Experimentală al Universităţii Naţionale „T. Şevčenko” din Kiev (Ucraina), cu aplicarea metodelor de oscilografiere, spectrografiere şi analiza dinamicii duratei prin suprimarea consecutivă a secvenţelor sonore (inclusiv analiza sonorităţii), am observat următoarele:

I. Cuvintele *dragi* (rom.) şi *drudge* (eng.): 1) Frecvenţa: **a)** *dra**g**i* (rom.): 3132,95 Hz; **b)** *drud**g**e* (eng.): 0 Hz; **c)** diferenţa: 3132,95 Hz; cu direcţie descendentă; **2)** Durata: **a)** *dra**g**i* (rom.): 0,260126 sec.; **b)** *drud**g**e* (eng.): 0,264231 sec.; **c)** diferenţa: 0,004105 sec. cu direcţie ascendentă; **3)** Tonul de bază*: **a)** general: *dra**g**i* (rom.) – lipseşte; *drud**g**e* (eng.): 239,97 Hz; diferenţa lipseşte; **b)** minim: *dra**g**i* (rom.) – lipseşte; *drud**g**e* (eng.) – 234,43 Hz; diferenţa lipseşte; **c)** maxim: *dra**g**i* (rom.) – lipseşte; *drud**g**e* (eng.): 244,51 Hz; diferenţa lipseşte; **4)** Intensitatea: **a)** *dra**g**i* (rom.): 37,12 dB; **b)** *drud**g**e* (eng.): 38,67 dB; **c)** diferenţa: 1,55 dB cu direcţie ascendentă; **5)** Formanţii: **a)** F_1: *dra**g**i* (rom.) – 1244,03 Hz; *drud**g**e* (eng.) – 1700,02 Hz; diferenţa – 455,99 Hz cu direcţie ascendentă; **b)** F_2: *dra**g**i* (rom.) – 2432,55 Hz; *drud**g**e* (eng.) – 2799,05 Hz; diferenţa – 366,50 Hz cu direcţie ascendentă; **c)** F_3: *dra**g**i* (rom.) –

* Aici şi în continuare: în baza datelor determinate.

BDD-A6888 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:21 UTC)

2996,92 Hz; *drud**g**e* (eng.) – 3468,91 Hz; diferența – 471,99 Hz cu direcție ascendentă; **d)** F_4: *dra**g**i* (rom.) – 3859,08 Hz; *drud**g**e* (eng.) – 4454,27 Hz; diferența – 595,19 Hz cu direcție ascendentă; **e)** F_5: *dra**g**i* (rom.) – 4634,50 Hz; *drud**g**e* (eng.) – 4620,08 Hz; diferența – 14,42 Hz cu direcție descendentă.

Este evident că valoarea tuturor parametrilor $UCCPPA_{son}$ este **mai mare în engleză decât în română**, cu excepția frecvenței și a celui de-al 5-lea formant, în cazul dat situația este inversă. Aceasta ne permite să conchidem că în cuvintele *dra**g**i* (rom.) și *drud**g**e* (eng.) cu același înveliș sonor în general parametrii acustici ai africatei /ʤ/ în engleză cuprind **un diapazon mai mare decât în română**. Diferența minimă a valorilor parametrilor se atestă la nivelul duratei (0,004105 sec.), iar cea maximă – la nivelul frecvenței (3132,95 Hz). Atât în română, cât și în engleză, energia sonoră este concentrată în zona frecvențelor înalte și caracterizată prin uniformitatea relativă a repartizării, limita dintre elementele oclusiv și africata propriu-zisă asemănându-se cu cea dintre ocluzia și implozia unei consoane oclusive. La audierea secvenței sonore observăm că pe porțiunea de la 0,069 sec. de la început până la sfârșit la ambii subiecți s-a auzit /ʧ/. Totuși în română la 0,024 sec. de la început nu s-a auzit nici un sunet clar, pe când în engleză atestăm un sunet intermediar între /d/ și /t/. Aceasta arată că în poziția finală, în română sonoritatea $UCCPPA_{son}$ este condiționată de vocala precedentă, iar în engleză aceasta e concentrată în partea inițială a secvenței (0,024 sec.).

II. Cuvintele *gip* (rom.) și *gip* (eng.): 1) Frecvența: **a)** ***g**ip* (rom.): 2040,44 Hz; **b)** ***g**ip* (eng.): 2040,44 Hz; **c)** diferența: 0 Hz; **2)** Durata: **a)** ***g**ip* (rom.): 0,242339 sec.; **b)** ***g**ip* (eng.): 0,162729 sec.; **c)** diferența: 0,079610 sec. descendentă; **3)** Tonul de bază: **a)** general: ***g**ip* (rom.) – 109,25 Hz; ***g**ip* (eng.) – 161,75 Hz; diferența – 52,50 Hz cu direcție ascendentă; **b)** minim: ***g**ip* (rom.): 102,31 Hz; ***g**ip* (eng.): 152,34 Hz; diferența: 50,03 Hz cu direcție ascendentă; **c)** maxim: ***g**ip* (rom.): 137,28 Hz; ***g**ip* (eng.): 167,00 Hz; diferența: 29,72 Hz cu direcție ascendentă; **4)** Intensitatea: **a)** ***g**ip* (rom.): 45,03 dB; **b)** ***g**ip* (eng.): 43,86 dB; **c)** diferența: 1,17 dB cu direcție descendentă; **5)** Formanții: **a)** F_1: ***g**ip* (rom.): 925,63 Hz; ***g**ip* (eng.): 1103,12 Hz; diferența: 177,49 Hz cu direcție ascendentă; **b)** F_2: ***g**ip* (rom.): 2153,79 Hz; ***g**ip* (eng.): 2452,84 Hz; diferența: 229,05 Hz cu direcție ascendentă; **c)** F_3: ***g**ip* (rom.): 3154,64 Hz; ***g**ip* (eng.): 3367,08 Hz; diferența: 212,44 Hz cu direcție ascendentă; **d)** F_4: ***g**ip* (rom.): 4150,44 Hz; ***g**ip* (eng.): 4158,36 Hz; Diferența: 7,92 Hz cu direcție ascendentă; **e)** F_5: ***g**ip* (rom.) – 4776,39 Hz; ***g**ip* (eng.) – 4852,83 Hz; Diferența: 76,44 Hz cu direcție ascendentă.

Ca și în cazul cuvintelor *dra**g**i* (rom.) și *drud**g**e* (eng.), în cuvintele ***g**ip* (rom.) și ***g**ip* (eng.), care de asemenea au același înveliș sonor, majoritatea parametrilor acustici au **în engleză o valoare mai mare decât în română**. Totuși, spre deosebire de cele dintâi, la nivelul frecvenței diferența este egală cu 0 (ceea ce reprezintă, de fapt, diferența minimă), direcția diferenței la nivelul duratei este descendentă, tonul de bază general, minim și maxim sunt determinate și de asemenea au direcția ascendentă; la nivelul intensității direcția valorilor parametrilor este descendentă, pe când în cazul celui de-al 5-lea formant – ascendentă. Aceasta ne permite să concluzionăm că la nivelul formanților 1-4 în cazul ambelor perechi de cuvinte, tendința $UCCPPA_{son}$ din engleză spre ascendență în comparație cu sunetul /ʤ/ din română este stabilă, permanentă, pe când în cazul celorlalți parametri – în funcție de poziția semioclusivei date în cuvânt și de sunetele care o precedă și urmează.

BDD-A6888 © 2011 Academia de Științe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:21 UTC)

Diferența minimă dintre valorile parametrilor o atestăm, după cum s-a menționat deja, la nivelul frecvenței (0 Hz), cea maximă – în cazul celui de-al 2-lea formant (229,05 Hz). Şi în română şi în engleză energia sonoră este concentrată în zona frecvențelor înalte şi caracterizată prin uniformitatea relativă a repartizării, limita dintre elementele oclusiv şi africata propriu-zisă asemănându-se cu cea dintre ocluzia şi implozia unei consoane oclusive. Audiind secvențele sonore respective, observăm că în română la ambii subiecți şi în engleză la subiectul II, la 0,024 sec. de la început nu se aude nici un sunet clar (în cazul subiectului II în engleză se aude /t/). Faza oclusivă în română la ambii subiecții durează până la 0,104 sec., aceeaşi situație se observă şi la subiectul II în engleză, pe când la subiectul I ea cuprinde numai 0,024 sec. de la început. În rest, atât în română, cât şi în engleză se aude africata, elementul fricativ nu se atestă în nici un caz. În română sonoritatea este concentrată în diapazonul de la 0,069 sec. de la început până la 0,288 sec. de la sfârşit (subiectul I, la începutul şi sfârşitul diapazonului ea încetează) şi până la sfârşit (subiectul II), iar în engleză – de la 0,069 sec. (subiectul II) şi 0,232 sec. (subiectul I) de la început până la sfârşit. Aceasta vorbeşte despre tendința ca în general, în poziția inițială în română sonoritatea să se plaseze spre partea inițială a secvenței, iar în engleză – spre cea finală.

Valorile medii ale parametrilor africatei /ʤ/ în română şi engleză în baza cuvintelor menționate mai sus, sunt următoarele:

1) Frecvența: **a)** română – 2586,70 Hz; **b)** engleză – 1020,22 Hz; **c)** diferența – 1566,48 Hz cu direcție descendentă;

2) Durata: **a)** română: 0,251233 sec.; **b)** engleză: 0,213480 sec.; **c)** diferența: 0,037753 sec. cu direcție descendentă;

3) Tonul de bază: **a)** general: română – 111,33 Hz; engleză – 200,86 Hz; diferența – 89,53 cu direcție ascendentă; **b)** minim: română – 106,49 Hz; engleză – 193,39 Hz; diferența – 86,9 Hz cu direcție ascendentă; **c)** maxim: română – 130,08 Hz; engleză – 205,76 Hz; diferența – 75,68 Hz cu direcție ascendentă;

4) Intensitatea: **a)** română: 41,08 dB.; **b)** engleză: 41,27 dB.; **c)** diferența: 0,19 dB. cu direcție ascendentă;

5) Formanții: **a)** F_1: română – 1084,83 Hz; engleză – 1401,57 Hz; diferența – 316,74 Hz cu direcție ascendentă; **b)** F_2: română – 2393,17 Hz; engleză – 2625,95 Hz; diferența – 232,78 Hz ascendentă; **c)** F_3: română – 3075,78 Hz; engleză – 3418,00 Hz; diferența – 342,22 Hz cu direcție ascendentă; **d)** F_4: română – 4004,76 Hz; engleză – 4306,32 Hz; diferența – 300,56 Hz cu direcție ascendentă; **e)** F_5: română: 4705,45 Hz; engleză: 4736,50 Hz; diferența: 31,05 Hz cu direcție ascendentă.

Este evident că valoarea tuturor parametrilor acustici ai UCCPPA$_{son}$ **în engleza este mai mare decât în română**, cu excepția frecvenței şi a duratei, în cazul cărora situația este inversă, şi a tonului de bază (general, minim şi maxim) care nu a fost determinat. Cea mai mică diferență între valorile parametrilor se atestă la nivelul duratei, iar cea mai mare – la nivelul frecvenței. Aceste date confirmă concluzia formulată mai sus că se atestă tendința generală a parametrilor acustici ai africatei /ʤ/ **spre ascendență în comparație cu sunetul respectiv din română**.

BDD-A6888 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:21 UTC)

Diapazoanele valorilor parametrilor africatei /ʤ/ în română şi engleză sunt următoarele:

1) Frecvenţa: **a)** extrema minimă: română – 0 Hz; engleză – 0 Hz; diferenţa – 0 Hz; **b)** extrema maximă: română – 4080,88 Hz; engleză – 4080,88 Hz; diferenţa – 0 Hz; **c)** diapazonul cuprins: română – 4080,88 Hz; engleză – 4080,88 Hz; diferenţa – 0 Hz;

2) Durata: **a)** extrema minimă: română – 0,195773 sec.; engleză – 0,072565 sec.; diferenţa – 0,123208 sec. descendentă; **b)** extrema maximă: română – 0,324479 sec.; engleză – 0,315113 sec.; diferenţa – 0,00937 sec. descendentă; **c)** diapazonul cuprins: română – 0,128706 sec.; engleză – 0,242548 sec.; diferenţa – 0,113842 sec. ascendentă;

3) Tonul de bază: **a)** general. *Extrema minimă*: română – 102,74 Hz; engleză – 102,74 Hz; diferenţa: 0 Hz. *Extrema maximă*: română – 115,76 Hz; engleză – 363,70 Hz; diferenţa – 247,94 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 13,02 Hz; engleză – 260,96 Hz; diferenţa – 247,94 Hz cu direcţie ascendentă. **b)** minim. *Extrema minimă*: română – 95,10 Hz; engleză – 95,10 Hz; diferenţă – 0 Hz. *Extrema maximă*: română – 114,85 Hz; engleză – 364,84 Hz; diferenţă – 249,99 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 19,75 Hz; engleză – 269,74 Hz; diferenţa – 249,99 Hz cu direcţie ascendentă. **c)** maxim. *Extrema minimă*: română – 111,11 Hz; engleză – 111,11 Hz; diferenţă – 0 Hz. *Extrema maximă*: română – 163,45 Hz; engleză – 364,94 Hz; diferenţa – 201,49 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 52,34 Hz; engleză – 253,83 Hz; diferenţa – 201,49 Hz cu direcţie ascendentă;

4) Intensitatea: **a)** extrema minimă: română – 35,99 dB; engleză – 34,14 dB; diferenţa: 1,85 dB cu direcţie descendentă; **b)** extrema maximă: română – 45,26 dB; engleză – 45,26 dB; diferenţa – 0 Hz. **c)** diapazonul cuprins: română – 9,27 dB; engleză – 11,12 dB; diferenţa – 1,85 dB cu direcţie ascendentă;

5) Formanţii: **a)** F_1. *Extrema minimă*: română – 837,58 Hz; engleză – 1013,67 Hz; diferenţa – 176,09 Hz cu direcţie ascendentă. *Extrema maximă*: română – 1284,95 Hz; engleză – 1891,94 Hz; diferenţa – 606,99 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 447,37 Hz; engleză – 878,27 Hz; diferenţa – 430,9 Hz cu direcţie ascendentă. **b)** F_2. *Extrema minimă*: română – 2135,92 Hz; engleză – 2171,65 Hz; diferenţa: 35,73 Hz cu direcţie ascendentă. *Extrema maximă*: română – 2518,84 Hz; engleză – 2905,99 Hz; diferenţa – 387,15 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 382,92 Hz; engleză – 734,34 Hz; diferenţa – 351,42 Hz cu direcţie ascendentă. **c)** F_3. *Extrema minimă*: română – 2905,72 Hz; engleză – 3149,28 Hz; diferenţa – 243,56 Hz cu direcţie ascendentă. *Extrema maximă*: română – 3159,99 Hz; engleză – 3656,08 Hz; diferenţa – 496,09 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 254,27 Hz; engleză – 506,8 Hz; diferenţa – 252,53 Hz cu direcţie ascendentă. d) F_4. *Extrema minimă*: română – 3837,16 Hz; engleză – 4156,99 Hz; diferenţa – 319,83 Hz cu direcţie ascendentă. *Extrema maximă*: română – 4159,73 Hz; engleză – 4570,11 Hz; diferenţa – 410,38 Hz cu direcţie ascendentă. *Diapazonul cuprins*: română – 322,57 Hz; engleză – 413,12 Hz; diferenţa – 90,55 Hz cu direcţie ascendentă. **e)** F_5. *Extrema minimă*: română – 4539,64 Hz; engleză – 4582,63 Hz; diferenţa – 42,99 Hz cu direcţie ascendentă. *Extrema maximă*: română – 4892,61 Hz; engleză – 4892,61 Hz; diferenţa – 0 Hz. *Diapazonul cuprins*: română – 352,97 Hz; engleză – 309,98 Hz; diferenţa – 42,99 Hz cu direcţie descendentă.

BDD-A6888 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:21 UTC)

În temeiul celor examinate, conchidem că în cadrul extremei minime la nivelul frecvenței şi al duratei valorile parametrilor acustici ai UCCPPA$_{son}$ din engleză este mai mică decât în cazul sunetului respectiv din română. Diferența dintre valorile parametrilor la nivelul tonului de bază (general, minim şi maxim) nu se atestă (este egală cu zero). La nivelul intensității şi al tuturor formanților valoarea parametrilor UCCPPA$_{son}$ din engleză este mai mare decât cea a parametrilor respectivi ai sunetului respectiv din română.

La extrema maximă, la nivelul tuturor parametrilor, cu excepția frecvenței, duratei, intensității şi a celui de-al 5-lea formant, valorile parametrilor UCCPPA$_{son}$ în engleză sunt mai mari decât în română. La nivelul frecvenței, intensității şi al celui de-al 5-lea formant, diferența dintre parametri nu se atestă (este egală cu zero). Valoarea duratei UCCPPA$_{son}$ în engleză este mai mică decât în română.

Datele privind diapazonul cuprins în cadrul fiecărui parametru denotă că la nivelul tuturor parametrilor, cu excepția frecvenței şi a celui de-al 5-lea formant, el este mai mare în engleză decât în română. La nivelul frecvenței diapazonul este acelaşi, iar în cazul celui de-al 5-lea formant e mai mic în engleză decât în română. Prin aceasta se confirmă concluzia de mai sus că la nivelul formanților 1-4 în cazul ambelor perechi de cuvinte, tendința UCCPPA$_{son}$ din engleză spre ascendență în comparație cu corelatul ei din română este stabilă, permanentă, pe când în cazul celorlalți parametri – în funcție de poziția semioclusivei date în cuvânt şi de sunetele care o precedă şi urmează. De asemenea se confirmă faptul că diferența minimă dintre valorile parametrilor o atestăm la nivelul frecvenței (0 Hz), iar cea maximă, în cazul dat, o atestăm la primul formant.

Cele menționate până aici ne permit să concluzionăm că în general parametrii acustici ai africatei /ʤ/ în engleză au tendința de a cuprinde un diapazon **mai mare** decât în română. Această tendință este stabilă la nivelul formanților 1-4, şi relativă – la nivelul celorlalți parametri. În toate cazurile, atât în română, cât şi în engleză, energia sonoră este concentrată în zona frecvențelor înalte şi caracterizată prin uniformitatea relativă a repartizării, limita dintre elementele oclusiv şi africata propriu-zisă asemănându-se cu cea dintre ocluzia şi implozia unei consoane oclusive. În baza audierii secvențelor sonore observăm că atât în română, cât şi în engleză elementul fricativ propriu-zis nu a fost atestat, cel oclusiv a fost depistat numai în engleză, la ambii subiecți în cuvântul *drud**g**e* şi la subiectul I – în ***g**ip*. În rest, şi în română, şi în engleză s-a auzit africata respectivă. Aceasta confirmă caracterul monofonematic şi indivizibil al UCCPPA$_{son}$ în română şi în engleză ca sunete unitare consonantice complexe. În ce priveşte sonoritatea africatei date, în temeiul materialului examinat conchidem că în română diapazonul minim îl constituie aşa-numitul diapazon zero (situația în care sonoritatea africatei este condiționată de vocala precedentă, ceea ce şi observăm în cuvântul *dra**g**i* la ambii subiecți), cel maxim – de la 0,069 sec. până la sfârşit (cuvântul ***g**ip*, subiectul I). În engleză, diapazonul minim de sonoritate îl constituie valoarea de 0,024 sec. de la început (cuvântul *drud**g**e*, ambii subiecți), cea maximă – de la valoarea dată până la sfârşit (cuvântul ***g**ip*, subiectul I). În poziția inițială în cuvânt sonoritatea UCCPPA$_{son}$ în română are tendința de a se condiționa de vocala precedentă, nefiind aferentă consoanei în cauză, iar în engleză – să cuprindă numai partea inițială a fazei oclusive. În cea finală în română sonoritatea cuprinde doar o parte a duratei totale, având tendința de a se sfârşi la începutul şi la finele diapazonului pe care îl cuprinde,

BDD-A6888 © 2011 Academia de Ştiințe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:21 UTC)

pe când în engleză – de a se plasa spre sfârşit, cuprinzând astfel cea de-a doua parte a porţiunii, cuprinsă de durata totală. De asemenea observăm că, la fel ca şi în cazul corespondentului surd, şi în $UCCPPA_{son}$ faza africată cuprinde o porţiune mai mare a duratei totale decât în română, ceea ce este condiţionat de caracterul prepalatal al articulării sunetului dat în română, şi cel prepalatal palato-alveolar – în engleză. În afară de aceasta, mai observăm că în general, în engleză sonoritatea $UCCPPA_{son}$ este mai puternică decât în română, ceea ce se explică prin faptul că în engleză consoana în cauză se pronunţă cu mai multă energie şi încordare a organelor articulatorii decât în română.

REFERINŢE BIBLIOGRAFICE

1. Avram A. *Cercetări asupra sonorităţii în limba romînă*. – Bucureşti: Editura Academiei RPR, 1961. – 168 p.

2. Babâră N. *Varietatea fonologică şi variaţiile fonetice ale vocalismului şi consonantismului englez* (în baza materialelor experimentale)// Conferinţa Ştiinţifică Internaţională „Învăţământul superior şi cercetarea – piloni ai societăţii bazate pe cunoaştere", 28 septembrie 2006. Rezumatele comunicărilor. Ştiinţe socioumanistice. Vol. I. – Chişinău: CEP USM, 2006. – P. 13-14.

3. Bogdan M. *Fonetica limbii engleze*. – Cluj: Editura Ştiinţifică, 1962. – 311 p.

4. Chiţoran D. *English Phonetics and Phonology*. – Bucureşti: Editura Didactică şi Pedagogică, 1978. – 384 p.

5. Dima G. *Outlines of English Phonetics and Phonology*: *With Pronunciation Drills for Learners of English*. – Brăilă: Evrika, 1996. – 83 p.

6. Doboş D. *A Handbook of English Phonetics and Phonology*. – Iaşi: Casa Editorială Demiurg, 2001. – 269 p.

7. Dukelski N. I. *Cercetare fonetică experimentală asupra palatalizării şi a labializării consoanelor româneşti*//FD. – Vol. II. –1960. – P. 7-45.

8. Gogălniceanu C. *The English Phonetics and Phonology*. – Iaşi: Chemarea, 1993. – 353 p.

9. Gogin G. *Consoanele limbii literare moldoveneşti*. – Chişinău: Cartea Moldovenească, 1969. – 312 p.

10. Gogin G. *Ortoepia*. – Chişinău: Ştiinţa, 2001. – 288 p.

11. Mărdărescu M. *Durata semioclusivelor prepalatale în limba română*// FD. – Vol. VI. – 1969. – P. 59-70.

12. Mărdărescu M. *Spectrul zgomotului de fricţiune din semioclusivele româneşti* **[č]**, **[ğ]** // FD – Vol. VII. – 1971. – P. 95-113.

13. Popovici I. *Ortoepia şi fonetica*. – Cluj: Institutul de Arte Grafice „Ardealul", 1923. – 71 p.

14. Гожин Г. М. *Консонантные дифтонги /čĭ/, /ğĭ/ в молдавских говорах* (Акустические и воспринимаемые характеристики)// Proceedings of the Sixth International Congress of Phonetic Sciences. – Prague: Academia Publishing House of the Czechoslovak Academy of Sciences, 1970. – P. 391-393.

BDD-A6888 © 2011 Academia de Ştiinţe a Moldovei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.216.77 (2026-11-18 10:58:21 UTC)